
Wapniarnia, st. 129, gm. Trzcinka, woj. wielkopolskie, AZP 38-24/74

Informator Archeologiczny : badania 33, 76-77

1999

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Artura Błazejewskiego (Koło Naukowe Studentów Archeologii Uniwersytetu Wrocławskiego). Finansowane przez uczestników badań. Piąty sezon badań. Przebadano powierzchnię 50 m².

W bieżącym sezonie odkryto 7 obiektów archeologicznych (nr 49 – cd., 53-58). 5 z nich zawierało pochówki ciałopalne, a 2 to obiekty nieokreślone. 3 groby miały konstrukcje kamienne. Jeden z grobów popielnicowych (nr 49) zawierał przedmioty metalowe – 3 guziczki brązowe i 1 ołowiany. Pozostałe 2 wyposażone były w pojedyncze naczynia: w obiekcie nr 54 znajdowało się ono obok popielnicy, natomiast w grobie nr 53 – wśród kamieni bruku. W grobach bezpopielnicowych odkryto pojedyncze fragmenty ceramiki. W obrębie wszystkich jam grobowych znajdował się węgiel drzewny. Wszystkie 3 popielnice to naczynia wazowate z dookolnym żłobkiem u nasady szyi i umieszczonymi na nim niewielkimi guzkami.

Materiał kulturowy odkryty w trakcie badań charakterystyczny jest dla końca epoki brązu i początków epoki żelaza skupiska osadniczego w dorzeczu Liswarty.

Materiały i dokumentacja przechowywane są w Muzeum Okręgowym w Częstochowie.

Wyniki badań opublikowano w „Badaniach Archeologicznych na Górnym Śląsku i Ziemiach Pogranicznych w latach 1999-2000”, s. 180-187; „Śląskich Sprawozdaniach Archeologicznych”, t. 42, s. 127-142.

Badania będą kontynuowane.

Unierzyż, st. 2, gm. Strzegowo, woj. mazowieckie, AZP 43-59/3 – patrz: wczesne średniowiecze

URZEJOWICE, st. 8, gm. Przeworsk, woj. podkarpackie, AZP 104-80/10

- osada kultury trzcinieckiej (starsza epoka brązu)
- osada grupy tarnobrzeskiej kultury łużyckiej z epoki brązu i wczesnej epoki żelaza
- osada z okresu wczesnego średniowiecza

Ratownicze badania archeologiczne, przeprowadzone w sierpniu i wrześniu przez mgr Izabelę Mianowską (autorka sprawozdania, Usługi Archeologiczne Izabela Mianowska, Kraków). Finansowane przez Telekomunikację Polską S.A. Pierwszy sezon badań. Przebadano powierzchnię 265 m².

Stanowisko leży na stoku doliny rzeki Markówki, na rozległym cyplu nachylonym w kierunku południowy zachód, południe i południowy wschód, na wysokości około 200 m n.p.m. Badania prowadzono w związku z układaniem kabla światłowodowego.

Odkryto i wyeksplorowano w całości 17 obiektów osadowych – jam różnej wielkości. Materiał ruchomy stanowią 62 fragmenty ceramiki pochodzące z obiektów i 240 fragmenty znalezione w warstwie kulturowej. Z epoką brązu można łączyć 4 obiekty, jeden z okresem halsztackim. Jeden zawierał tylko polepę i kości, w związku z czym trudno określić jego chronologię, pozostałe nie zawierały żadnych materiałów archeologicznych. Ceramika wczesnośredniowieczna wystąpiła wyłącznie w warstwie ornej.

Materiały i dokumentacja przechowywane są w urzędzie WKZ woj. podkarpackiego z/s w Przemyśle.

Badania będą kontynuowane.

WAPNIARNIA, st. 129, gm. Trzcinka, woj. wielkopolskie, AZP 38-24/74

- osada kultury łużyckiej
- osada z okresu przedrzymskiego
- osada kultury przeworskiej z późnego okresu rzymskiego

Ratownicze badania archeologiczne, przeprowadzone w lipcu przez mgr. Henryka Machajewskiego. Finansowane przez Wielkopolski WKZ. Drugi sezon badań. Przebadano powierzchnię 325 m².

Stanowisko położone jest na terasie nadzalewowej w pradolinie Noteci. Zarejestrowano 174 obiekty kultur archeologicznych, a także 3422 fragmenty ceramiki. Obiekty zalegały na trzech poziomach osadniczych. W nieznacznym tylko stopniu, w konsekwencji nawarstwień osadniczych, uległy one zniszczeniu. Pierwotne wypełnisko to spalenizna, polepa, ciemnobrunatny piasek, glina. Wśród obiektów wydzielono naziemne budynki słupowe, jamy, paleniska, ogniska dymarskie.

Odkryte pozostałości po osadnictwie na stanowisku to ślady dawnych osad. Wstępnie wydzielono następujące jednostki kulturowe:

- osada kultury łużyckiej – 97 obiektów oraz 512 fragmentów naczyń ceramicznych. Obiekty tej kultury w postaci fragmentów słupowych budynków naziemnych wystąpiły we wschodniej części badanego obszaru;

- osada z okresu przedrzymskiego – 45 obiektów oraz 1753 fragmenty naczyń ceramicznych. Obiekty z tego okresu, związane prawdopodobnie z kulturą jastorfską i kulturą pomorską, wystąpiły w zachodniej części badanego obszaru. Uwagę zwraca naziemny budynek słupowy o powierzchni około 60 m² zlokalizowany na linii S/W – N/O, z czterema rzędami słupów. Wewnątrz budynku stwierdzono liczne fragmenty naczyń ceramicznych, bryłki polepy i szczątki kostne.

- osada kultury przeworskiej z późnego okresu rzymskiego – 15 obiektów oraz 157 fragmentów ceramiki. Pozostałości po tej osadzie odkryto w zachodniej części badanego obszaru. Wśród obiektów uwagę zwracają ogniska dymarskie, pierwsze tego rodzaju obiekty odkryte w Wapniarni. Natomiast wśród ceramiki naczyniowej odnotować należy ceramikę wykonaną na kole oraz ceramikę ręcznie lepioną, zdobioną ornamentem stempelkowym.

Wyniki prac archeologicznych przeprowadzonych w 1999 roku dostarczyły nowych informacji o procesach zasiedlania terenu stanowiska na przestrzeni dziejów. Szczególną uwagę zwracają pozostałości zwłaszcza po osadzie z okresu przedrzymskiego, której klasyfikacja kulturowa wymaga wnikliwej analizy interregionalnej. Niewykluczone jednak, że osadę łączyć można z cmentarzyskiem kurhanowym, położonym około 0,2 m na północny zachód od stanowiska 129 w Wapniarni. Innym interesującym odkryciem jest osada kultury przeworskiej z późnego okresu rzymskiego, zwłaszcza zaś pozostałości po produkcji żelaza łączone z gospodarką ludności tej kultury.

Materiały i dokumentacja przechowywane są w urzędzie Wielkopolskiego WKZ, Delegatura w Pile, Instytucie Prahistorii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu.

Wyniki badań zostaną opublikowane w „Studia Gothica”.

Badania będą kontynuowane.

Wąsowo, st. 29, gm. Muślin, woj. wielkopolskie, AZP 53-21/69 – patrz: wczesne średniowiecze

Wierzchląd, st. 12, gm. Stargard Szczeciński, woj. zachodniopomorskie, AZP 33-09/34 – patrz: neolit

Wierzchuca Nagórna, st. 3, gm. Drohiczyn, woj. podlaskie, AZP 51-81 – patrz: młodszy okres przedrzymski – okres wpływów rzymskich

Wilkowice, st. 8, gm. Żórawina, woj. dolnośląskie, AZP 83-29/123 – patrz: wczesne średniowiecze

Wojkowice, st. 15, gm. Żórawina, woj. dolnośląskie, AZP 82-29/134 – patrz: neolit

Wołodź, st. 1, gm. Nozdrzec, woj. podkarpackie, AZP 109-78/55 – patrz: wczesne średniowiecze